

FRYDERYK CHOPIN (1810–1849)

Data urodzin	Fryderyk Chopin urodził się w Żelazowej Woli. Za dzień urodzin rodzina i on sam uznawali 1 marca 1810 roku, jednak w metryce chrztu widnieje data 22 lutego. Rozbieżność ta do dziś nie została ostatecznie rozstrzygnięta, choć współcześnie oddaje się pierwszeństwo dacie obchodzonej przez samego kompozytora.	Lata szkolne	W 1818 roku pojawiły się pierwsze kompozycje Fryderyka – polonezy, marsze i wariacje, które niemal natychmiast rozślawiły autora w Warszawie. Okrzyknięto go cudownym dzieckiem. Mały pianista występuje nieprzerwanie w salonach warszawskiej arystokracji i domach z otoczenia księcia Konstantego, namiestnika carskiego w Królestwie Kongresowym.
Rodzice	Ojciec Fryderyka – Mikołaj Chopin przybył do Polski z Francji w wieku 16 lat. Pracował jako nauczyciel języka francuskiego. Do tego stopnia zasymilował się z nową ojczyzną, że w 1794 roku wziął udział w insurekcji kościuszkowskiej i nigdy z Polski nie wyjechał. W 1806 roku poślubił Justynę z Krzyżanowskich, wychowanicę hrabostwa Skarbków, u których Mikołaj Chopin pracował w Żelazowej Woli.	Studia	W roku 1826 rozpoczął Chopin ostatni etap edukacji – został studentem Szkoły Głównej Muzyki przy Uniwersytecie Warszawskim, którą kierował Józef Elsner. Dzięki jego wiedzy i poświęceniu Chopin zdobył solidne wykształcenie teoretyczne. Młody student już po roku nauki komponuje dwa poważne dzieła: <i>Wariacje B-dur na temat „Don Juana” W. A. Mozarta op. 2</i> oraz <i>Sonatę c-moll op. 4</i> dedykowaną J. Elsnerowi. Podczas studiów powstają inne znaczące utwory – <i>mazurki, polonezy, fantazje i rondo</i> , a także słynny <i>Marsz żałobny c-moll</i> (napisany prawdopodobnie pod wrażeniem uroczystości żałobnych ku czci Stanisława Staszica). W lipcu 1829 roku po ukończeniu studiów przez Chopina, J. Elsner napisał w raporcie dla ministerstwa: „Szczególna zdolność, geniusz muzyczny”.
Rodzeństwo	Rok później przyszła na świat ich pierwsza córka – Ludwika. Fryderyk był drugim dzieckiem państwa Chopinów. Miał jeszcze dwie młodsze siostry – Izabelę i zmarłą przedwcześnie (w wieku 15 lat) Emilię. Wkrótce po narodzinach Fryderyka rodzina Chopinów przeniosła się do Warszawy, gdzie ojciec otrzymał posadę w Liceum Warszawskim.	Pierwsza podróż zagraniczna	W tym samym miesiącu młody kompozytor wyruszył w swoją pierwszą podróż zagraniczną do Wiednia, przy okazji zwiedzając południową Polskę i – w drodze powrotnej – Czechy i Niemcy. W Wiedniu dał dwa koncerty złożone z własnych kompozycji oraz improwizacji. Sukces był porywający. „Pan Chopin, pianista z Warszawy dał się poznać jako mistrz pierwszej rangi” – pisano w wiedeńskiej prasie.
Atmosfera domu rodzinnego	Od najwcześniejszych lat życia Fryderyk miał kontakt z muzyką. Matka grała na fortepianie i śpiewała, ojciec towarzyszył jej na flecie i na skrzypcach, Izabela i Ludwika także wykazywały talent muzyczny i uczyły się gry na fortepianie. Atmosfera domu rodzinnego była ciepła i serdeczna. Na zawsze pozostanie on dla Chopina symbolem spokoju, bezpieczeństwa i miłości.	Samodzielna twórczość	Uskrzydłony pierwszym zagranicznym sukcesem, po powrocie do Warszawy rzucił się w wir pracy. Zaczął komponować dwa koncerty fortepianowe – f-moll i e-moll. Adresatką pierwszego z nich była Konstancja Gładkowska – młodzieńcza miłość Chopina. Praca nad koncertami trwała niespełna rok. Obydwa zaprezentował warszawskiej publiczności jesienią 1830 roku i spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem. Utwory te zamykają wczesny okres twórczości Fryderyka Chopina.
Początki edukacji muzycznej	Pierwsze próby gry na fortepianie podejmował pod okiem matki i starszej siostry Ludwiki. Regularną naukę rozpoczął w wieku sześciu lat u prywatnego nauczyciela, imigranta z Czech – Wojciecha Żywnego. Nauczyciel szybko zorientował się, że ma podopiecznego o niezwykłym talencie, szybko robiącego postępy i posiadającego wyjątkową swobodę improwizacji.	Decyzja o wyjeździe	11 października 1830 roku w warszawskim Teatrze Narodowym odbył się pożegnalny koncert Fryderyka Chopina przed planowaną podróżą zagraniczną. Powodzenie pierwszego wyjazdu do Wiednia, zachęciło kompozytora i jego najbliższych do zorganizowania tournée artystycznego na większą skalę. Decyzję o wyjeździe poprzedzały jednak miesiące wahań i opóźnień. W końcu 2 listopada 1830 roku, po niezwykle serdecznym pożegnaniu przygotowanym przez rodzinę i przyjaciół, Chopin opuścił Warszawę – i jak się okazało – na zawsze.
Cudowne dziecko	Od 1822 roku, gdy Wojciech Żywny uznał, że nie jest już w stanie rozwijać uzdolnień swojego ucznia, Fryderyk zaczął pobierać lekcje harmonii i kompozycji u Józefa Elsnera. Doskonaleniem talentu pianistycznego Chopina zajął się natomiast wybitny wirtuoz organów i fortepianu – Wacław Würfel (z pochodzenia Czech). W 1823 roku Fryderyk rozpoczął także naukę w Liceum Warszawskim, w którym zdobył wszechstronne wykształcenie. Podczas nauki ujawniły się jego duże zdolności plastyczne i parodystyczne, które przysparzały mu wiele sympatii u szkolnych kolegów. Wakacje regularnie spędzał w wiejskich majątkach przyjaciół, gdzie z pasją folklorysty chłonał ludowe zwyczaje, a przede wszystkim muzykę.		